

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 10. septembra 2014

OBVESTILO

Ob pogostih padavinah so kmetijska tla že več kot mesec dni obilno založena z vodo po vsej državi. Na severovzhodu države so bila tla celo preveč zasičena z vodo. Pridelek buč že marsikje gnije. Zelo težavno je bilo dostopanje na kmetijske površine s težkimi stroji. Zamuja setev dosevkov, potekati bi že moralo siliranje koruze. Tudi zorenje koruze za zrnje zaostaja. Zamuja tudi priprava tal za jesensko setev. Trgatev grozdja se je pričela tudi v Podravju in v Posavju, v obeh vinorodnih deželah kvaliteto pridelka ogroža grozdna gniloba. V polnem teku je tudi obiranje jablan, a tudi sadjarji so marsikje zaskrbljeni za kvaliteto letošnjega pridelka.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Dež, močan veter na severu države, burja ter lokalna neurja s presežno vodo so napovedali začetek meteorološke jeseni, ki kot kaže vsaj v začetku ne bo bistveno spremenila karakterja vremena, ki ga je imelo letošnje poletje. Dežni škornji so bili spremljevalci prve septembrske dekade, saj je bilo zabeleženih vsaj 7 deževnih dni, na Primorskem 6. Količina dežja je povsod preseгла dolgoletno povprečje. Najbolj so vrednosti odstopale na vzhodnem robu države, za več kot trikrat. Na Primorskem, Notranjskem in v osrednji Sloveniji, je padlo do 80 mm dežja, v severnem delu Slovenije večinoma okrog 100 mm, še bolj pa se je količina povečevala proti jugovzhodu države, kjer ga je padlo tudi do 170 mm. Sonca je bilo nekoliko več le na zahodu države, do 40 ur, na skrajnem jugozahodu države je sijalo še kakšno uro več. Glede na povprečne vrednosti je trajanje sončnega obsevanja doseglo le skromne polovične vrednosti ali manj, le v delu jugozahodne Slovenije je bil delež sončnih ur večji kot 50 %. Najnižje temperature zraka so se v nižinah spuščale do 11 °C, na Gorenjskem in Koroškem tudi nižje, na Primorskem do 13 °C, najvišje pa so se dvigale do 28 °C, v osrednji Sloveniji do 29 °C. Povprečna dekadna temperatura zraka je bila nadpovprečna, v pasu od severozahoda do jugovzhoda za 0,5 do 1 °C, drugod za več kot 1 °C.

sobota	nedelja	ponedeljek	torek
			
12 / 17	12 / 21	12 / 21	13 / 21

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

V prvi septembrski dekadi je izhlapelo od 19 do 26 mm vode iz tal iz rastlin, na Obali 31 mm. Dnevne vrednosti izhlapevanja so se gibale od zgoj 1,1 do 3,0 mm, na Primorskem od 1,6 do 4,2 mm.

VODNA BILANCA

Kumulativna vodna bilanca v tej dekadi je bila povsod pozitivna, v zahodni polovici države so bile vrednosti manjše od 70 mm in so se zniževale proti jugozahodu, v vzhodni polovici države pa so na jugovzhodu dosegale tudi 150 mm. Vrednosti povsod predegajo dolgoletno povprečje, še posebno na zahodu države, tudi za več kot 70 mm. Vegetacijska vodna bilanca je prvič v tej sezoni po vsej državi pozitivna, tudi v Prekmurju, kjer je rahlo preseгла ničto vrednost. Na Obali je okrog 20 mm, na Koroškem, spodnjem Gorenjskem, spodnjem Štajerskem in v Vipavski dolini okrog 200 mm, na Dolenjskem in zgornjem Gorenjskem pa že okrog 300 mm.

STANJE RASTLIN

Ob obilnih padavinah so kmetijska tla že več kot mesec dni obilno, na severovzhodu države občasno celo čezmerno založena z vodo, kar pa v obdobju zorenja in pobiranja plodov ter priprave tal za jesensko setev ni ugodno, saj težki stroji tlačijo tla, da postajajo zbita, slabo strukturna in neprezračena. Zaradi preveč razmočenih tal je bila v severovzhodni Sloveniji močno ovirana setev strniščnih dosevkov, travnih detelj in trav. Ovirana ali skoraj nemogoča je bila tudi priprava tal za jesensko setev.

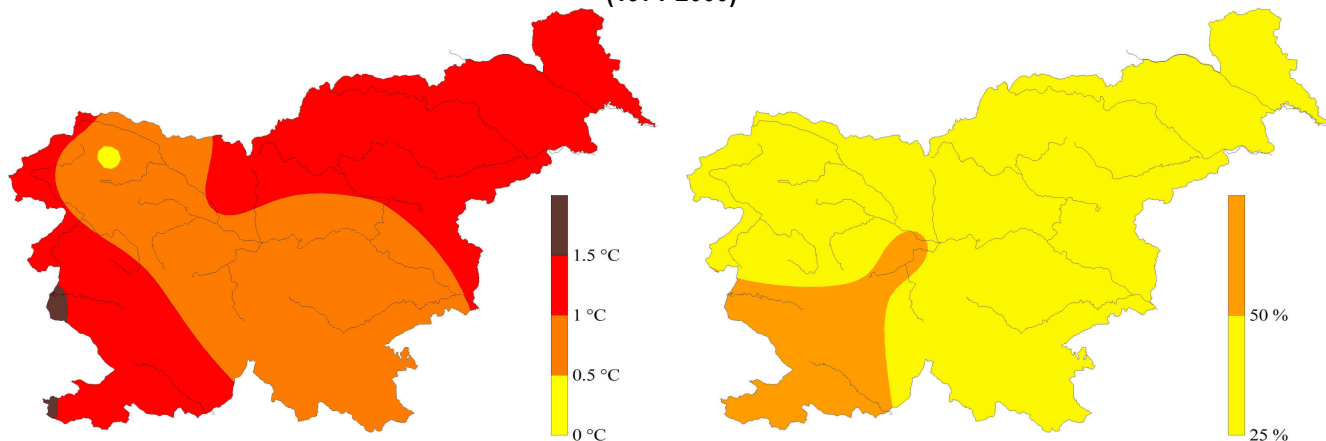
Veliko težav z neugodnimi vremenskimi razmerami so v prvi dekadi septembra imeli vinogradniki. Grozdna gniloba, jemlje pridelek ne le v Primorskem vinorodnem območju ampak tudi v Posavju in Podravju. Potrebno je bilo začeti postopno obirati grozde in odstranjevati nagnite jagode v skoraj nemogočih razmerah, saj je bilo v prvem dekadnem obdobju nadpovprečno število deževnih dni, kar je izjemno oteževalo delo in resno ogrozilo kvaliteto letošnjega pridelka grozdja. Kvaliteto letošnjega pridelka ponekod zmanjšujejo tudi zaenkrat še neugodne vsebnosti sladkorjev oziroma njihovega razmerja s kislinami v grozdnem soku.

Na severovzhodu države še pobirajo buče, pridelek gnije. Zgodnejši hibridi koruze so voščeno zreli, primerni za siliranje, kar pa zaradi vremenskih razmer večinoma ni bilo mogoče. Zaradi presežne vlažnosti tal zaostaja tudi zorenje koruze za zrnje, kar je prav tako zaskrbljujoče, saj bodo posevki predolgo ostajali na njivah, časa za pripravo tal za ozimno setev bo lahko primanjkovalo.

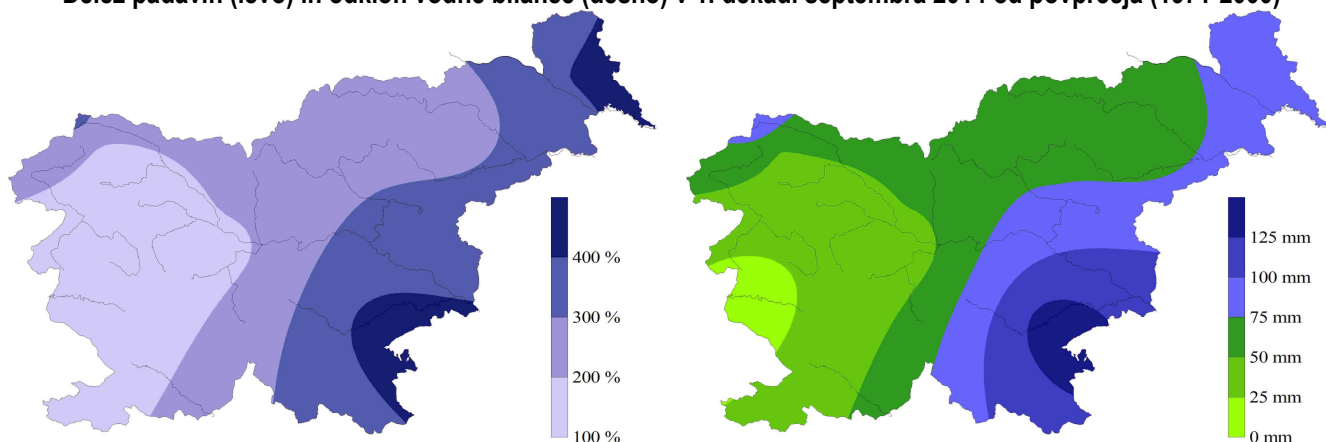
V polnem teku je tudi obiranje jabolk. Odtisi neugodnih vremenskih razmer v času zorenja se poznajo tudi na plodovih, saj ti marsikje niso primerno obarvani in so slabše kvalitete. Več je tudi gnitja plodov, še posebno na mestih, ki so jih poškodovale ptice ali insekti. Izjema je le hmelj. Hmeljarji poročajo, da po več slabih letinah letos pričakujejo dober pridelek.

Odklon temperature zraka (levo) in delež ur sončnega obsevanja (desno) v 1. dekadi septembra 2014 od povprečja (1971-2000)

Delež padavin (levo) in odklon vodne bilance (desno) v 1. dekadi septembra 2014 od povprečja (1971-2000)

NOVICA

Letošnje poletje si bomo zapomnili po obilici dežja ter malo sonca. Vsote padavin v poletnih mesecih (junij, julij, avgust) ter trajanje sončnega obsevanja so od leta 1992 naprej za **Portorož** predstavljene na spodnjem grafu. Izjemna je razlika med poletjema 2012, 2013 v primerjavi z letošnjim. V poletju 2012 je padlo v Portorožu le 79 mm dežja, v 2013 122 mm, letos pa kar 414 mm. Letos je sonce sijalo 849 ur, v poletju 2014 1042 ur, v 2013 pa 1019 ur. V tem 22-letnem obdobju je bila količina padavin tako letos najvišja, sonce pa je sijalo le 9 ur dlje, kot leta 1997, ko so jih izmerili 840.

